

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogik, metodologik, innovatsion fan va ta'limga oid ilmiy jurnal

№2-3/2023

Litsenziya raqami: №095310

TAHRIR HAY'ATI:

Qirg'izbojev Abdug'affor Karimjonovich	tarix fanlari doktori, professor	Bosh muharrir
Ibragimova Gulsanam Ne'matovna	pedagogika fanlari doktori(DSc), professor	Bosh muharrir o'rinbosari
Hamdamova Maxzuna Tursunovna	pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent	Bosh muharrir o'rinbosari
Jamoldinova Odinaxon Rasulovna	pedagogika fanlari doktori, professor	A'zo
Djamilova Nargiza Nuriddinovna	pedagogika fanlari doktori (DSc), professor	A'zo
Babayeva Dono Razzakovna	pedagogika fanlari nomzodi, professor	A'zo
Sadikova Shoista Akbarovna	pedagogika fanlari nomzodi, professor	A'zo
Jumanova Fotima Uralovna	pedagogika fanlari nomzodi, dotsent	A'zo
Shirbachevna Gulchexra Shakirovna	pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent	A'zo
Mirzayeva Farog'at Odiljonovna	pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent	A'zo
Bafayev Muxiddin Muxammadovich	psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent	A'zo
Ne'matov Shuhrat Ergashovich	pedagogika fanlari nomzodi	A'zo
Ochilov Sevin Rajaboyevich	Qashqadaryo viloyat Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi Pedagoglarning bilimi hamda ko'nikmalarini baholash sho'basi metodisti	A'zo
Yuldasheva Dilnoza Bekmuradovna	Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent	A'zo
Nurkeldiyeva Dilbar Axmedovna	pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)	A'zo
Radjabova Zuxra Tirkashevna	pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent	A'zo
Gaynazarova Gulbahor Abdullayevna	pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent	A'zo

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti,

Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti

MUNDARIJA

Kelajak – biz tayyorlagan tarbiyachilarlar qo'lida (tarbiya tamoyillari)	5
Hamdamova Mahzuna Tursunovna	
Xorijiy tillarni o'qitishda innovatsion texnologiyalarni qo'llash usullari.....	9
Xudoyberdiyeva Zumrat Xudayberdiyevna	
Исследовательская деятельность дошкольников и проведение опытов	13
Садикова Д. Х., Будаева О. Р.	
Maktabgacha katta yoshdagi bolalarni aqliy, axloqiy, estetik rivojlanishida qo'g'irchoq teatrini tashkil etishning ahamiyati.....	16
Nurmatova Iroda Toxtasinovna	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ertaklarning ahamiyati	19
Choriyeva Durdona Anvarovna, Ahmadova Sabohat Olimjon qizi	
Организация STEAM – лаборатории в дошкольных образовательных организациях.....	23
Намазбаева Лола Закировна, Латипова Луиза Салохидиновна	
Bo'lajak tarbiyachilarni tadqiqotchilik faoliyatiga tayyorlash metodikasining mazmuni.....	27
Namazbayeva Lola Zakirovna, Shermaxmatova Saodat Shovkat qizi	
Bo'lajak o'qituvchilarda kommunikativ boshqaruv kompetensiyalarini rivojlantirish.....	33
Sharofiddinova Madinabonu	
Kredit-modul tizimida talabalarning mustaqil ta'limini tashkil etish mexanizmini takomillashtirish	36
Mamatkulova Kimyoxon Abduljalilovna, Qodirova Nazokat Husniddin qizi	
Modern and High-Quality Methods in Schools.....	40
Niyazmetova Zukhrajon Sobirovna	
Особенности психолого-педагогической подготовки профессиональных спортсменов (каратеистов) ...	44
Дурдона Туракулова	
Теоретические аспекты формирования социальной адаптации подростков из неполных семей	48
Умарова Малика Хисабидиновна, Туймуродова Зухра Рустамовна	
Talaba qizlarning ijtimoiy faolligini oshirishda ta'lim texnologiyalardan foydalanish.....	52
Sotiboldiyeva Shaxrizoda Shuxratbek qizi	
Jadidchilik harakatining vujudga kelishi	55
Mirzayeva Faroxat Odiljonovna	
Ta'lim sifatini oshirishga oid ayrim mulohazalar.....	59
Voxidova Norposhshaxon Xabibullayevna, Obidxonova Robiya Abdushukur qizi	
Bo'lajak o'qituvchilarda ijodkorlik faoliyatini shakllantirish va rivojlantirish yo'llari.....	62
Adizova Gulzoda Mehriddinova, Yaxshilikova Hilola Ulig'bek qizi	
The Psychological Role of the Scientific Heritage Left by our Ancestors in the Formation of Moral and Educational Consciousness of the Youth	65
Ruziboyev Temur Bakhodirovich, Teshayev Sobit Sadikovich	
Boshlang'ich maktablarda o'quvchi va o'qituvchi munosabatlarida ikki tomonlama yondashuv	67
Xayitova Zilola Maxmudjonovna	
Hayot sifatini oshirish – davr talabi.....	70
Abdullayeva Ranajon Matyoqubovna	
Klasterli yondoshuv asosida maktabgacha ta'lim va pedagogika kollejlari integratsiyasini rivojlantirish	73
Rizayeva Gulnora Botirovna	
О специфике изучения проблемы адаптации студентов в высшем учебном заведении	80
Тиллашайхова Хосият Азаматовна	
Kasbiy kompetentlikning bugungi kun pedagogi imijida ahamiyati	84
Jo'rayeva Sohibjamol Norqobilovna	

O'smirlik davrida axloqiy o'zini o'zi anglashning xususiyatlari.....	87
Mamanazarov Uchqun Burxon o'g'li	
Экспериментальное изучение проявления невербального агрессивного поведения в системе “Руководитель - Подчиненный”.....	90
Назирова Лола Васижановна	
Shaxs o'zini o'zi baholashining salbiy va ijobiy jihatlari	94
Raxmonova Nigina Aminjonovna	
Ijtimoiy moslashuv va pedagogik tafakkurning rivojlanishida sifat jihatdan yangi bosqich	97
Ravshanova Nargiza Norboyevna, Avezberdiyeva N., Ne'matullayeva O., Abdullayeva N., Abduraxmonova S.	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida pape-mash'e (G'ijimlangan qog'oz) usulida o'yinchoqlar va buyumlar yasash	100
Yaqubova Muhabbat Dilshodbekovna	
Tarbiyachi-pedagogning kompetentlik transformatsiyasi	105
Rasulxo'jayeva M. A., Urinova Z. O'.	
Uyushmagan yoshlarning huquqiy-psixologik muammolari.....	110
Kudratova Lola Ravshanovna	
Копинг-поведение студентов: стратегии преодоления стресса в образовательной среде	113
Аскарлова Гулрух Оринбосаровна	
Ривожланish markazlarida 6-7 yoshli bolalarni mustaqil faoliyatini tashkil etish.....	117
Махмутазимова Юлдуз Рахматовна, Амирова Муниса Юсуф қизи	
Проявление религиозной тематики в произведениях современных писателей Востока: Ф. Светлова “Отверзи мне двери” и Улугбека Хамдама “Бунт и смирение”	122
Чернова Татьяна Алексеевна	
Role of Innovation in Economic Development.....	125
Turdiyeva Nilufar Anvarovna	
Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarga ta'lim-tarbiya berishda kitob va kitobxonlikning o'rni	128
Xasanova Nilufar Botirboyevna	
Ijtimoiy hamkorlik asosida bo'lajak tarbiyachilarning kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish	133
Artikbayeva Aziza Abrorovna	
O'smirlar agressiyasining shaxslilik determinantlari	136
To'laganova Ziyoda	
Maktabgacha ta'lim tarbiyalanuvchilarini mustaqil fikrlashga o'rgatishda nutq o'stirish metodikasidan foydalanish, metodik tavsiyalar berishni takomillashtirish	141
Musulmonova Shaxnoza To'lqinovna	
Zahiriddin Muhammad Bobur haqida ertak	144
Rizayeva Xusniya Ubayevna	
Mehrjon bayrami.....	148
Uralova Momogul Karimberdinovna	
Bo'lajak tarbiyachilarni ta'lim-tarbiyaviy jarayonlarga kasbiy tayyorlash.....	151
Sadikova Shoista Akbarovna	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning bilingual rivojlanish.....	154
Sadikova Shoista Akbarovna, Tadjiyeva Muhabbat Xaydarovna, Nasreddinova Husnorabonu Jamoliddin qizi	
Влияние игровой деятельности в процесс изучения английского языка в доо.....	157
Эргашева Камола Алишеровна	
Modeling Methods in the Process of Forming Mathematical and Logical Concepts in Preschool Children	161
Gaukhar Djanpeisova Erkinona, Mamatqulova Nilufar	

MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARIDA PAPE-MASHE (G'IJIMLANGAN QOG'OZ) USULIDA O'YINCHOQLAR VA BUYUMLAR YASASH

Yaqubova Muhabbat Dilshodbekovna

Andijon davlat pedagogika instituti maktabgacha ta'lim kafedrası
o'qituvchisi

Annotatsiya: Mazkur maqola maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachilari uchun mo'ljallangan bo'lib, unda maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tasviriy faoliyatning Pape-mash'e (g'ijimlangan qog'oz) usulida faoliyatlarini to'g'ri tashkil etish va ularni amaliyotda qo'llash hamda o'tkazish metodikasi yoritib berilgan.

Kalit so'zlar: pape mashe, tasviriy faoliyat, qo'g'oz, pva kley, mayda motorika, yirik motorika.

Abstract: This article is intended for educators of preschool educational organizations and covers the methodology for the correct organization and application of visual activities in preschool educational organizations in the Pape-mash'e (crumpled paper) method.

Key words: pape-mashe (crumpled paper), visual activity, paper, PVA glue, fine motor skills, coarse motor skills.

Аннотация: Данная статья предназначена для воспитателей дошкольных образовательных организаций и освещает правильную организацию и практическое применение и методику проведения изобразительной деятельности в дошкольных образовательных организациях методом pape-mashe (смятая бумага).

Ключевые слова: pape-mashe (смятая бумага), изобразительная деятельность, бумага, ПВА Клей, мелкая моторика, крупная моторика.

KIRISH

Jamiyatimizda iqtisodiy-ijtimoiy, siyosiy, madaniy sohalarda bo'layotgan o'zgarishlar kelajakda mam-lakatimizning intellektual imkoniyatlarini belgilab beruvchi va uni rivojlantirishning asosiy sharti hisoblangan ta'lim tizimiga ham bog'liq ekanligi barchamizga ma'lum. Shu bilan birga intellektual ijodiy salohiyatning o'sishi, uni sifat darajasida rivojlantirish nafaqat ta'lim samaradorligining oshishiga, shu sohadagi tizim takomillashu-viga o'z ta'sirini o'tkazibgina qolmay, balki mazkur ijtimoiy tizimning barcha sohalarini o'sishiga ham sezilarli darajada ta'sir etadi. Shuning uchun ham bugungi kunda ta'limdagi strategik yo'nalishlardan biri ta'lim tashki-lotlarining innovatsion faoliyati asosiy omil sifatida belgilab berilyapti. Ta'lim tizimini isloh qilishning zarurligini tushunib yetish, amaliyotda ta'lim faoliyatlarini innovatsion jarayonlarga qo'shilishini taqozo etmoqda, o'zini yaratish imkoni mavjud bo'lgan innovatsion maydonda ko'rish va eng muhimi aniq yangiliklarni o'zlashtirishdan iborat. Bu holat bugungi kunda dolzarbligi bilan muhimdir, chunki, ushbu jarayon (innovatsion jarayon) ta'lim tashkilotlarini yashash sharti (bevosita va ko'chma ma'noda ham), kelajak avlodlar va pedagoglar jamoasining aloqalarini ijtimoiy himoyalash sharti bo'lib ham xizmat qiladi. Bugungi davr ta'lim tashkilotlari oldiga yangi talablarni, aniq yangiliklarni ishlab chiqish va ularni amaliyotga joriy etishni asosiy vazifalardan biri sifatida bel-gilamoqda. Ushbu jarayonda, avvalo, maktabgacha ta'lim maktab va oliy ta'lim tizimidagi an'anaviy va ommaviy ko'rinishdagi ta'lim-tarbiya jarayonlari o'rniga ta'lim tashkilotlari rivojlanishida o'ziga xos yangilik bo'lib, inno-vatsion jarayonlar kirib kelmoqda. Yurtboshimiz ta'biri bilan aytganda "Bugun biz davlat va jamiyat hayotining barcha sohalarini tubdan yangilashga qaratilgan innovatsion hamda ijodiy g'oyalar ilg'or bo'lgan rivojlanish yo'liga o'tmoqdamiz".

Psixologik va pedagogik tadqiqotlarning natijalariga, shuningdek, bolalar rivojlanishining psixofiziologik xususiyatlariga ko'ra, yuqorida ta'kidlaganimizdek, dunyoqarashning asosiy qismini shakllanishi ularning mak-tabgacha yoshiga to'g'ri kelishini e'tiborga oladigan bo'lsak, bolalarning shakllanish va rivojlanish jarayonining mazkur bosqichiga alohida e'tibor bilan qarash kerak bo'ladi. Maktabgacha yoshdagi bolalarning tasviriy faoli-

yati eng ommaviy tur hisoblanib, deyarli barcha bolalar ham narsalar yasashni yaxshi ko'rishadi. Lekin ular talab darajasida yaxshi yasay olmasliklari mumkin. Maktabgacha ta'lim tashkilotida faoliyat yuritayotgan tarbiyachi-pedagoglar, bolalarning ota-onalari ularni faqat maxsus ishlab chiqilgan tizim asosida va metodik qo'llanmalar orqali maqsadga yo'naltirishlari lozim. Bunda bolalarni atrof-muhitdagi narsa va hodisalarni anglash, ularga elementar tarzda estetik munosabat bildirish, ulardan olingan tasavvurlarni o'z faoliyatlariga tatbiq etishga bosqichma-bosqich o'rgatib borish, ularni maktab ta'limiga tayyorlab borishning samarali vositalaridan biri ekanligi ham ijtimoiy-pedagogik mohiyat kasb etadi. Tasviriy faoliyat orqali bolalarda aqliy rivojlanish, badiiy did va ijodkorlikni tarkib toptirish, tevarak-atrofdagi go'zalliklardan zavqlana bilish ko'nikmalarini shakllantirish mumkin bo'ladi. Aynan shu omillar maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalar bilan o'tkaziladigan har qanday ta'limiy va tarbiyaviy ishlar, jumladan "Tasviriy faoliyat"ning Pape-mashe turi muhim ijtimoiy-pedagogik ahamiyatga egaligi bilan ajralib turadi. Zero, tasviriy faoliyatning "Pape-mashe" turi bo'yicha olib borilgan maqsadli tadqiqotlarning natijalari maktabgacha ta'lim tashkilotlarida amalga oshirilayotgan ta'lim va tarbiya ishlari jarayonida aniqlangan ijtimoiy zarurat, mavjud ehtiyojdan kelib chiqqan ishlanmalar sifatida muhim pedagogik ahamiyat kasb etadi. Faoliyatlarining asosiy vazifasi sifatida tasviriy faoliyat vositasida maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarni kuzatilgan voqea va hodisalarni, obyektlarni tasvirlashga o'rgatish orqali, ularda atrof-muhit haqidagi tasavvurlarni shakllantirish va rivojlantirish, olamni bilish va undagi voqeliklarni anglashga o'rgatishdan iboratdir.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR TAHLILI

Uzoq yillar olib borilgan tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, ijodiy qobilyatlar murakkab va ko'p qirrali psixologik bilimlar yig'indisidan iborat. I.V. Lvov ijodkorlik bu-bilim va ko'nikmalarni ajralmas qismi bunda bola iqtidori muhim omil ekanligini takidlaydi. V.A. Suxomlinskiy aytganidek, "Bolalarning qobiliyatlari va iste'dodlarining kelib chiqishi erta bolalik davridan boshlanadi. Bolalar ijodiy qobilyatlarini ochib berishda ularning barmoq motorikalari o'rni beqiyos hisoblanadi. Boshqacha qilib aytganda, bolaning qo'lida qanchalik mahorat bo'lsa, bola shunchalik aqli bo'ladi". Olimlarning fikriga ko'ra, barcha bola qobiliyatli. Shu sababli, vaqt o'tishi bilan bu qobiliyatlarni sezish, his qilish va bolaga ularni amalda, haqiqiy hayotda namoyon etish imkoniyatini berish uchun imkon qadar tezroq harakat qilish kerak. Bolalar ijodiy qobilyatlarini rivojlantirishda tasviriy faoliyatning pape mashe usulini o'rni beqiyos sanaladi. Tarbiyachi mohirona usullarni qo'llagan holda bolalarni buyumlar yasashga o'rgata olishi bolani ijod olamiga kirib kelishiga turtki bo'ladi.

B.N. Nikitin, O.M. Dyachenko, N.E. Veraksa tomonidan ishlab chiqilgan qiziqarli motorikani rivojlantiruvchi ijodiy o'yinlar ham bola qiziqish va sensomotorikalarini rivojlantirishi isbotlandi.

Tarbiyachi yordamida badiiy va ijodiy qobiliyatlarni rivojlantirgan holda, bola yangi asarlar yaratadi (meva sabzavotlar, choynak, piyola, likopcha non).

Bolalar ijodiy qobilyatlarini rivojlantirish uchun asos – birinchi navbatda erkinlikdir. Tarbiyachilar bolalarni majburlashi kerak emas. Takomillashtirilgan ilk qadam o'quv dasturiga binoan bolani qobilyatiga qarab faoliyatlariga jalb qilish bayon etilgan. Tasviriy faoliyat turi bo'lgan "pape mashe" usuli orqali bolani iqtidorini shakllantirish jarayonida yasagan o'yinchoqlari uchun rag'batlantirib borish, bolani qo'llab-quvvatlash uning fikrlarini tinglash kerak.

Ana shu tadqiqot ma'lumotlaridan foydalanib, bola ijodiy qobilyatlarini rivojlantiruvchi "pape mashe" usuli maktabgacha ta'lim yoshdagi bolalarning hayotida muhim ro'l o'ynashi isbotlangan.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ijodkorlik – faoliyatlarining turli holatlarida paydo bo'ladi. Qiziqish, ilhom, intilish va boshqa ijodkorlikning inson ongida eng oliy tarzda paydo bo'lishidan tortib to namoyon bo'lishigacha bo'lgan jarayonlarni o'z ichiga oladi. Bolalardagi ijodiy faoliyat kurtaklari ta'lim-tarbiya jarayonlarida kamol topa boshlaydi. Bolalarni ijodiy qobilyatlarini rivojlantirish jarayonida kelajakda yuksak salohiyatli, ijtimoiy faol, o'tkir zehni, kashfiyotchilik qobilyatini namoyon etadigan raqobatdosh kadrlarni voyaga yetkazish garovi bo'lib hisoblanadi.

"Ilk qadam" davlat o'quv dasturi asosida bolalar yoshiga xos o'yinchoq va buyumlarni yasash, bolalarni mayda qo'l motorikalarini rivojlantirish, ularda badiiy-estetik didni tarkib toptirish hamda aqliy intellektual salohiyatni rivojlantirishga, nutqini o'stirishga, tafakkurini shakllantirishga asos bo'ladi. Shu bilan birga "Pape-mashe" usulida turli narsalar yasash bolalarning hayot xavfsizligini ta'minlaydi. Gigiyenik talablarga mos ravishda tashkil etiladi. Ishlatiladigan mahsulotlar bolalarning salomatligiga salbiy ta'sir qilmaydi, balki ularga zavq bag'ishlaydi. Bolalarda ijtimoiy-hissiy rivojlanish darajasi ortib boradi. O'zi yasagan o'yinchoqlardan quvonish va yasagan narsasidan zavqlanish tuyg'ulari uyg'onadi hamda o'z "Men"i shakllanadi. Natijada bolalarda ijtimoiy-hissiy rivojlanish darajasi ortib boradi. Bolalarni o'z "Men"i shakllanadi. Milliy qadriyatlar va an'analar asosidagi o'yin va o'yinchoqlar bolalarda o'z tug'ilib o'sgan yurtiga faxr, iftixor tuyg'usini uyg'otish bilan birga, ochiq ranglar jilosi ular ruhiyatiga ijobiy ta'sirini ko'rsatadi. Milliy hunarmandchilik asosidagi idishlarni yasash, uy-ro'zg'or buyumla-

rini yasash esa bolalarda hunarmandchlikka bo'lgan qiziqishini ham orttirib boradi. Ushbu usul orqali tarbiyachi bolalarda atroflicha bilim, ko'nikma va malakalarni shakllantirib borishga erishadi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Tarbiyachi mashg'ulotni bolalarning yosh xususiyatlarini inobatga olgan holda ularga munosib tarzda yetkazadi. Maktabgacha ta'lim tashkiloti pedagogik jamoasining o'rni shundan iboratki, ular har bir bolaning qiziqishi, qobiliyati va ehtiyojini inobatga olgan holda mos keladigan maqsadlar qo'yishlari, bolalardagi tabiiy qiziqishlarni qo'llab-quvvatlashlari, ularda borliqni birgalikda o'zlashtirish ko'nikmalarini shakllantirishlari kerak. Bu yondashuv kelajakda bolalarda hayotiy muammolarni hal etishda yordam beradi. Ko'pgina rivojlangan davlatlarda, jumladan AQSH, Yaponiya, Singapur, Rossiyada maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bolalarni ijodiy va ixtirochilik qobiliyatlarini rivojlantirish maqsadida pape mashe usulidan samarali foydalanib kelinmoqda. Bola rivojlanishining o'ziga xosligini inobatga olishda, avvalo shuni tushunib yetish kerakki, barcha bolalar rivojlanishning ma'lum bosqichlarini bosib o'tadilar, biroq bunda har bir bola noyob va takrorlanmasdir. Tarbiyachilar bolalarni aynan bir xil, o'xshash narsalar va faoliyat turlari bilan ta'minlashlari uchun ularning o'ziga xos, boshqalardan ajralib turadigan rivojlanish ko'rsatkichlari to'g'risida to'liq tasavvurga ega bo'lishlari lozim. Shuningdek, tarbiyachilar bir xil yoshdagi turli bolalarning qobiliyatlari va qiziqishlaridagi farqlarga e'tibor bilan munosabatda bo'lishlari kerakligini mutaxassislar alohida ta'kidlashadi. Bunda bola rivojlanishining o'ziga xosligiga doir, bolalar qiziqishlariga javob beruvchi faoliyat turlari, ya'ni ularning aqliy, ijtimoiy va ma'naviy yetuklik darajasi nazarda tutiladi. Bunday faoliyat turlari bolalarning tabiatga qiziqishlariga, tajribadan qoniqish hosil qilishlariga va o'z g'oyalarini tajribada sinab ko'rish xoxish-istaklariga qaratilgandir. San'at markazidagi ta'lim jarayonida bolalarning o'zlari tegishli faoliyat turini ixtiyoriy tanlay boshlaydilar. Bolalarni mustaqil guruhlarda ishlashi, individuallashtirishda tarbiyachi pape mashe usulidan turli buyumlar yasash orqali barchaga birdek ko'rsatma bersa-da, biroq har bir bola undan kelib chiqqan holda o'zi mustaqil ravishda muvaffaqiyatga erishishiga imkon beriladi. Bu usul yordamida bolajonlarda ziyraklik va ijodkorlik kabi xislatlar paydo bo'la boshlaydi

Tarbiyachilar pape mashe usulini faoliyatlar kesimida qo'llashi jarayonida bolalarda quydagi natijalarni hosil qilinadi:

- Tasviriy faoliyatning pape-mash'e turi ijtimoiy-pedagogik ahamiyatga ega, olib borilgan maqsadli tadqiqotlar natijalari, maktabgacha ta'lim tashkilotlarida amalga oshirilayotgan ta'lim va tarbiya ishlari jarayonida mavjud ehtiyojlardan kelib chiqqan ishlanmalar sifatida muhim pedagogik ahamiyat kasb etadi.
- Tasviriy faoliyat bo'yicha zamonaviy mazmun va mohiyat kasb etuvchi metodik ishlanmalar va qo'llanmalar yaratiladi.
- Bolalarda aqliy rivojlanish badiiy did va ijodkorlikni tarkib toptirish, tevarak atrofdagi go'zalliklardan zavqlana bilish ko'nikmalari shakllanadi.
- Pape-mash'e bilan ishlash jarayoni. Bolalarda mehnat malakalarini shakllanishiga, turli asbob va materiallar bilan ishlash ko'nikmalarini rivojlanishiga yordam beradi.

ШКОЛЬНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ
SCHOOL EDUCATION
MAKTAB TA'LIMI

XULOSA

Aytish mumkinki, maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ijodiy qobiliyatlarni rivojlantirish vositasi sifatida pape mashe usuli o'zining bolalar mayda motorikalarini rivojlantirishda muhim ahamiyat kasb etilishi bilan ajralib turadi.

Demak, bolalarni "buyuk san'at" bilan imkon qadar erta tanishtirish kerak. Bolaning go'zallik olamiga mustaqil kirib borishi uchun tasviriy san'at turi "pape mashe" usulini bosqichma-bosqich tushunish uchun ushbu yo'lning bosqichlarini: oddiydan murakkabga, xususiyan umumiygacha bo'lgan bosqichlarni belgilash orqali zarur shart-sharoitlarni yaratish kerak.

Bolaga faoliyatidagi asosiy maqsadini qanday qilib tasvirlashni o'rgatish va oxirida nimani kashf etganini tushunish muhim. Ba'zida, biz bilmagan holda, o'yin va muloqot orqali bolalarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantiramiz. Ammo, barkamol rivojlanish uchun mustahkamlik va uslubiyat zarur. Bolalar ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishning eng yaxshi usuli – tasviriy faoliyat haqidagi ko'nikmalarini boyitish hisoblaniladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Молотоборова О.С. Кружок изготовления игрушек сувениров. – М.: Просвещение, 1993.
2. "Tasviriy faoliyat" bolalar bog'chalari ucun dastur. – Toshkent, 1995.
3. Xasanov R. Tasviriy san'at va badiiy mehnat.
4. "Davlat talablari" 2022-yil.
5. "Ilk qadam" davlat o'quv dasturi 2022-yil.
6. "Ilm yo'li" variativ o'quv dasturi 2020-yil.
7. <https://www.supportscience.uz/index.php/oje>

Muharrir: Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2023. № 2-3

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

“Maktabgacha va maktab ta’limi”
jurnali

26.06.2023-yildan

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan №C-5669245
reyestr raqami tartibi bo‘yicha
ro‘yxatdan o‘tkazilgan.

Litsenziya raqami: №095310

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga
ilmiy maqola, reklama materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77)

Тел.: 93 718 40 07

**Manzilimiz: Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**